...łowe-
go albo Regułar Braci i Siostr
trzeciego Zakonu pokutu-
jących.
w Krak. dr. Franc. Cezarego
1723.

REFORMA
Zycia Swiátowego,
Albo
REGVŁA

Z krotkim zebrániem powinnośći Bráći y Siostr Trzećiego Zakonu Pokutuiących, nie pod klauzurą Zakonną mieszkaiących, przez

S. FRANCISZKA OYCA SERAFICKIEGO,

według trádycyi Kronik
PODANA;
á dla pożytku zbáwiennego tych, ktorzy ten Zakon przyimuią
Przedrukowana.

Roku, ktorego Bog życie ludzkie śmierćią swoią reformował, 1723.

W KRAKOWIE,
w Drukárni Fránciszká Cezárego,
I. K. M. Typográfá.

Nawroćcie śię, á czyńcie pokutę z wszystkich niepráwośći wászych, á nie będźie wam nieprawość ná zgubę! odrzućcie od śiebie wszystkie przestępstwá, ktorymiśćie przestępowali, á uczyńcie sobie serce nowe y duchá nowego, bo niechcę śmierći umieraiącego, mowi BOG. Ezechiel. *c. 18. v. 30.*

Nie bądźcie podobnemi temu światu, ále śię przemieńcie w nowośći umysłu wászego; ábyśćie doznali ktora iest wola Boza, y doskonáła. ad Rom. *c. 12. v 2.*

Nászá zabawá iest w Niebie. zkąd też Zbáwićielá oczekiwamy Páná nászego JEZVSA Chrystusá, ktory przemieni ćiáło podłośći nászey, przypodobáne ćiáłu zácności swoiey. ad Philip. 3. *v.* 21.

Prze-

Wyięta z ſtárych Kronik S. Fránciſzká.

Gdy rozśiewał wielebny Oćiec S. Franciſzek słowo, álbo naśienie żywotá Pokutuiacych po włoskiey źiemi, opádło go nie máło ná ſercá ludźi małżeńſtwem związánych, y tákich, ktorzy nie mogli iść wolnie zá duchem pokuty, iáko prágnęli, á mieli do tego táką chęć: iż podczás, cáłe oſády, wśi, miáſtá, y miáſteczká chćiáły opuſzczáć wſzyſtko, á iść zá Oycem Swiętym, ktory goraco ſtarał śię o duſzne zbáwienie ludźkie. Gdy tedy Oycá S. Fránciſzká proſzono, y owſzem

mu ſię uśilnie przykrzono, tá
w poſpolitośći iáko y w oſob
wośći, áby też był podał ſp
ſob y Regułę ludźiom świ
ckim, y w Małżenſtwie będ
cym náczynienie pokuty; ż
by żyć mogli w ſtanie iáki
pewnieyſzym ſtrony zbáwie
nia ſwego; więc w Roku 122
poſtánowił tenże S. Fránći
ſzek, Zakon powſzechny dl
wſzyſtkich Chrześćian, ktorzy
nie żyia w klaſztorach. Pierw
ſzy w tym Zakonie był Swięty
rzeczony Lucyus, y lubo po
ten czas nie było Reguły piſá-
ney, y żadnego ſpoſobu żyćia
tákowego nie podał był ná pi-
śmie Fránćiſzek Swięty tym

poku-

pokutuiącym; zapewne iednak powiádał im nieiákie Reguły, ktorymi ſię mogli rządźić w doczeſnych, y duchownych rzeczách, á te obowiązki, ſpiſywáli owi, ktorych Fránćiſzek Swięty náuczał. ktore ſię też tu niżey położą.

Breve.

Albo Liſt Mikołáiá W. Papieżá utwierdzáiacy Regułę Bráći Trzećiego Zakonu FRANCISZKA Swiętego.

Mikołay sługá sług Bożych. miłym Synom, y Corkom w Chryſtuśie Bráći, y Sioſtrom Zakonu Bráći Pokutuiących, teráznieyſzym, y

 poto-

potomnym zdrowia, y bł
gosłáwienſtwá Boskiego.

NA gorze Kátolickiey Wiáry, ktore
Narodow chodzących w ćiemn
śćiách uczniowie Chryſtuſowi ſczer
nábożni, ogniem miłośći zápale
przez Kazánie pilnie nauczali, kto
Rzymſki Kośćioł trzyma, y chow
mocny záłożono fundáment Chrz
śćiáńſkiego nabożeńſtwá, ktorego n
gdy żadne wichry nie poruſzą, á
też náwáłnośći nie potłuką. Tá ie
bowiem prawdźiwa y proſta Wiár
bez ktorey żaden przed oblicznośćı
Naywyżſzego, przyiemnym niebędźie
żaden łáſki nie znaydźie; tá ieſt, kto
ra śćieſzkę zbáwienną gotuie, y zapł
tę wieczną, ſzczęśćie, y weſele obie
cuie: y przetoſz wielebny Chryſtuſo
wyznawcá Fránciſzek Swięty tego Zá
konu podáwcá, drogę do Páná słowy
y przykłádem záraz pokázuiąc, w te
ſzczerey wierze, Syny ſwe ćwiczył
y chćiał tego po nich; áby ią wier
nie wyznáwáli, áby ták śćieſzką iego

ſtáte-

ſtátecznie poſtępuiąc, zasłużyli ſobie, po więźieniu ninieyſzego żywotá dźiedźictwo wiecznego Błogosłáwienſtwá.

Po tych ſłowach, kłádźie Oćiec Swięty Regułe Bráći, Trzećiego Zakonu Fránćiſzká S. pod kláuzurą. y poſłuſzenſtwem Przełożonych ſwoich mieſzkáiących, z ktorey ſie to Reguły, dlá Bráći y Sioſtr, wolno ná świećie nie pod kláuzurą zoſtáiących, ſpoſob żyćia pokutuiących. Náſtępuiącemi záś ſłowy zámyka ſie Breve Apoſtolſkie.

Nie godźi ſię przeto żadnemu zgołá człowiekowi liſtu tego náſzego poſtánowienia pſowáć, álbo mu ſię śmiáłośćią uporną ſprzećiwić, á ieżliby ſię kto śmiał tego zuchwále ważyć, niechże wie: iż w niełáſkę Wſzechmocnego BOGA, y Błogosłáwionych Piotrá, y Páwłá Apoſtołow iego wpádnie. Dan w Neate 17. dniá Sierpniá, wtorego Roku Biſkupſtwá náſzego.

REGVŁA.

Albo Informácya o powinnośćiách

ściách Bráćiy Siostr Trzećiego Zakonu Fránćiszká Swiętego.

WIedźieć potrzebá naprzod: że tego Zakonu Bráći, y Siostr Pokutuiących są dwá stany; Pierwszy tych, ktorzy zá kláuzurą Zakonną żyć powinni, pod osobnymi ustáwámi, y trzemá ślubámi Zakonnymi, ná ktore się przy swoiey obowięzuią solemney Professyi. Tego stanu, osobne są dla płći męskiey, á osobne dla płći Białogłowskiey Klasztory. Drugi iest Zakon tych, ktorzy po przyięćiu száty Pokutuiących y Professyi uczynioney w własnych Domách mieszkáią; Tym Oćiec S. Fránćiszek, według dawnych Zakonu Trádycyi, nie postánowił żadney obligácyi, procz powszechney, to iest: áby szczerze záchowáli Przykazánia Boże, y Kośćielne; ná ktorych Praw záchowánie, wszyscy wierni Chrystusowi są obowiązáni. Dla doskonálszego iednák záchowania tego Przykazánia pewne, podał sposoby y Instrukcye, ktore się w nástępuiących Rozdźiáłách zámykáią.

RO-

ROZDZIAŁ
Pierwſzy.
O Przyimowániu Bráći, y Sioſtr Pokutuiacych, iákie powinni mieć kondycye.

1.

KTo chce przyiąć ten Zakon, powinien być prawdźiwym Kátolikiem Rzymſkim.

2. Powinien być posłuſzny Kośćiołowi S. Rzymskiemu Kátolickiemu.

3. Powinien nie mieć żadney ná ſobie klątwy, álbo cenſury Kośćielney, tákże Infámiey

4. Powinien umieć Kátechiſm, to ieſt táiemnice náuki Chrześćiáńskiey według Kośćiołá Kátolickiego Rzymskiego wydány, ktory ſię też tu w tey Kśiążeczce kłádźie, iáko káżdemu do zbáwienia potrzebny.

5. Powinien przyimuiąc ten Zakon przy obłoczynách, y Profeſſyi, generalną uczynić ſpowiedź, z tákim przygoto-

wániem, iákoby ná śmierć, żeby nowe w nowym ſtanie życie zaczął.

6. Powinien przeſtrzegáć áby z krzywdą bliźniego, nie miał nic zátrzymánego.

7. Powinien ſię pilnie ſtáráć; áby długi Kośćielne, tákże z legácyi Teſtámentowych, iáko też zápiſow reálnych, doskonále uſpokoił, álbo przynámniey miał wolą uſpokoić.

8. Powinien uſiłowáć: áby zásług czeládźi, robotnikom, y Rzemieslnikom nie miał zátrzymánych, nie rezerwuiąc, áni záchowuiąc żadnych ćiężarow dłużnych ná ſukceſſorow, w ktorych, tákowych rzeczy wykonánie bárdzo bywa trudne, y niepewne; á zátym duſz zawod wielki, ták Sukceſſorow, iáko y Teſtámentuiących, ieſzcze bárdźiey bez Teſtámentow (iáko ſię częſto tráfia) ſchodzących

9. Powinien być ná ubogie, y chore miłoſiernieyſzy, niżeli przedtym

10. Powinien ſię ſtáráć; coraz o większy poſtępek w cnotách y dobrych uczynkách, gárdząc świátem, y roskoſzámi

iego

iego przemijáiącymi, á rozważáiąc pilnie, y częſto oſtáteczne rzeczy, iáko to chwałę niebieską, wiecznosć nieskonczoną, śmierć, Piekło y Sąd Boski.

1. Powinien mieć záwſze ná pámięći w káżdych ſpráwách ſwoich: Iż Pan BOG, dobrze czyniącym, niebem, y ſzczęsliwą wiecznośćią nádgrádza, á zle czyniącym, ogniem wiecznym y piekłem płáći.

ROZDZIAŁ
Wtory.
O obrzadku Boſkim y Modlitwie.

1.

BRáćia y Sioſtry tego Zakonu káżdego dniá powinni odpráwić dwie rekollekcye; to ieſt ráno y wieczor, ktore ſię to rekollekcye w tych wierſzykách zámykáią.

1. Dźięk czynienie.

Boże dobro nieskonczone;

Zá twe łáski niezliczone,
Niechći będźie część, y chwáłá;
Poki wieczność będźie trwała.

2. Prożba o Oświecenie.

Oświec Pánie, me ćiemnośći,
Abym uznał nieprawośći,
Ktorymim ćię obrážáłem,
Tobą stworcą pogárdzáłem.

3. Rostrząśnienie sumnienia,

Mysli moie, mowy, spráwy,
Dźienne y nocne zábáwy,
Być obrázą Twoią Pánie,
Znam; płácz gorzki day mi zá nie.

4. Zal zá grzechy.

Zal mi, żem ćie BOGA mego,
Ach obráźił ták dobrego,
Wolę umrzeć tyśiąc rázy,
A grzechowey nie znáć zmázy.

5. Postánowienie więcey nie grzeszyć.

Czyniç mocne stánowienie,
Ze ná żadne przewinienie
Dobrowolnie serca skłonić
Niechce: Rácz mię Boże bronić.

1. Po-

1. Powinien Mſzy S. (ieżeli można)
codźien słucháć nabożnie, y przy
niey, tákże pod czás kazánia milcze-
nie ſciśle záchowáć: do służby Bo-
żey, y nábożenſtwa, sług, y czelá-
dkę ſwoię pobudzáć.
2. Ktorzy umieią czytáć: niech mowią
Godźinki, o Nayświętſzey Pánnie,
ktorzy nie umieią, to koronkę, álbo
gdy zábáwni, dźiewięć Oycze náſz,
&c. y Zdrowáś MARYA &c.
3. Kápłáni zás w tym Zakonie zoſtáią-
cy, y ktorzy ſą obowiązáni do pacie-
rzy Kápłańskich, nie ſą powinni ná
pomienione modlitwy, y mogą Bre-
wiarzá náſzego Zakonu záżywáć, y
Swiętá, ktore Bráćia ſolemnizuią,
obchodźić.
4 Trzy rázy przynamniey w rok ſpo-
wiádáć ſię máią y Ciało Pánskie przyi-
mowáć, Bráćia, y Sioſtry tego Za-
konu, to ieſt ná Boże Národzenie,
ná Wielkánoc, y Swiątki; przez to
iednák nie zakázuią ſię, ani gánią
częſtſze ſpowiedźi, y kommunie S.
5. Máią ſię też ſtaráć, ktorych ná to
ſtanie

ſtánie áby co rok odpráwione były trzy Mſze Swięte zá Bráćią, y Siostry ták żywych, iáko y umárłych tego Zakonu.

6. Chorych niechay náwiedzaią.

7. Gdyby z Bráći, álbo Siostr kto umárł, inśi bliſcy tego mieyſcá, ná pogrzeb powinni przybyć.

8. Kto ieſt Kápłánem; niech zá umárłego z Siostr y Bráći, iednę Mſzą S. odpráwi, gdy mu o śmierći będźie wiádomo.

9. Ktorzy záś nie ſą Kápłáni, á czytáć umieią, niech obrządek zá umárłych odpráwią: to ieſt Officium, álbo Pſalmy pokutne, ktorzy záś czytáć nie umieią; niech mowią pięćdźieśiąt Paćierzy, przy káżdym Paćierzu przydáiąc: *Requiem æternam*; to ieſt: odpoczynek wieczny rácz im dáć Pánie; á świátłość wiekuiſta niecháy im świeći Amen.

Tu śię mowi o umárłych tey Prowincyi, wktorey przyięli Zakon trzeći S. O. Franciſzká, kiedy wiádomość o nich mieć mogą, ná co iednák nie ſą

obligo-

obligowáni pod grzechem, ale z miłośći.

ROZDZIAŁ
Trzeći.
O *Vmartwieniu, y Pośćie.*

1.

ODiedzeniá mięſá, w ſrody, piątki, y ſoboty niech ſię wſtrzymuią Bráćiá y Sioſtry tego Zákonu, chybá, żeby kogo choroba, álbo słábość wymawiałá

2. Poſt, od S Marciná, á namniey, od pierwſzey Niedźiele Adwentowey, do Bożego Národzenia, ktorzyby dobrowolnie chćieli zachowáć, niech z błogosłáwienſtwem Boskim poſzczą.

ROZDZIAŁ
Czwarty.
Czego ſię máia wyſtrzegáć.

Podawſzy Oćieć S. Fránciſzek ſpoſob do Modlitwy, y umar-

twienia

twienia ćiáłá, zálecáiac dobry przykład Bráći y Siostrom tego Zakonu, nie ktore dáie przestrogi.

1.

NIech się wystrzegáią Braćia y Siostry, zwad między swymi, y każdym bliznim, á gdyby się między nimi iákie rosterki ználázły, niech się iáko nayprędzey poiednáią, według Páwłá S. náuki: *niech nie zachodźi słonce nad gniewem wáßym.*

2. Jurámentow, álbo przysiąg práwnych niech się wystrzegáią, chybá, żeby po nich tego potrzebá, y spráwiedliwość wyćiągáłá; Tákże, y w mowách pospolitych, przysięgánia niech się strzegą, iáko też y słow nieprzystoynych, a ieżliby się kiedy w ięzyku potkneli: niech za to, przy Rekollekcyi poránney, y wieczorney zmowią Paćierz, Zdrowaś MARYA, y Wierzę w BOGA.

3. Ná dziwowiská, komedye, y bieśiady nie-

nieuczciwe chodźić nie máią. Wszyscy ktorym się z práwa godźi czynic Testáment, niech go czynią poki zdrowi, y niech postánowią, y rosporządzą o dobrách swoich, we trzy naydáley mieśiące, po uczynioney Professyi, żeby ták żaden z Bráći y Siostr nie umárł niespodźianie, y nieporządnie bez Testámentu, y dyspozycyi.

ROZDZIAŁ Piaty.

O Odźieniu Bráći y Siostr.

HAbit Bráći, y Siostr Pokutuiących, rożnych czásow, w rożnych Prowincyách rożny bywał; ten iednák przystoynieyszy być się zda, temu stánowi, iákiego we Włoszech (gdźie Oćiec S. Fránćiszek Zakon postánowił) zwykli záżywáć Bráćia y Siostry tego Zakonu; to iest koloru szárego, ná znák prawdźiwey wzgárdy świátá. Kształt záś szat ich iest wedle innych ludźi świeckich. Atoli Regułá dyspen-

dyſpenſuie ſtrony koloru, y drogo
ſzat, zwłaſzczá z białogłowán
Na te wſzytkie pomienione rzeczy Br
ćia y Siostry, pod grzechem śmie
telnym nie ſą obowiązani, chyb
żeby ná ktore z przykazania B
żego, y poſtánowienia kośćielne
byli powinni.

Excerpt.

Z Liſtu Kárdynałá de Trei ktory tenże Zakon pokutu iacych Fráncisſzká S. przyiał do Wádyngá, tegoſz Zakonu Hiſtoryká, iaka ieſt zacnoś tego Zakonu.

CO ieſt, że ſię dźiwuieſz, y ztąd mi wielce wychwalaſz! żem ia Kárdynálską purpurę przyiął, y przyoblok ſukiennę Trzećiego Zakonu Oycá S Fráncisſzká, y ſolemną nań uczyni Profeſſyą: Iakożem ia też (ktory ſá mego śiebie, y wſzyſtko, co mam Fráncisſzkowi poślubiłem) mogł inſzy

znák

znák ku niemu nábożenstwá pkoázać, iáko żem został Synem iego Zakonnym. Izaliſz niegodźien ieſt powroz Fránciſzká, żeby Krolewskie opáſywał purpury? Dał ſię nim opáſáć z nabożeństwá Ludwik Krol Fráncuski, Elżbietá Krolowa Węgierska &c. Ceſárze, Ceſárzowe, Krolowe, Krolewny y inni Xiążętá, ktorych znákomite Imioná, nayoſobliwſzym ſpoſobem okraśił y ozdobił Roku tego Philip Trzeći Krol Hiſzpáński, przedtym nieco, Naiaśnieyſza Elżbietá, Krolowa HiſzpánskaPhilipá Czwártego rodzona Sioſtrá, ktore tenże Zakon Trzeći pokutuiących ſolemnie y nabożnie przyięły. Izaliſz nie zdobi Krolewskiey godnośći oſtra włośiennicá Záprawdę wielce zdobi: bo świadczy Krolewska piſmá świętego Kroniká: iż zá czáſow Eliaſzá Proroká, Pokutuiący Krol Izráelski, włośięnnicą pokrywáł Ciáło ſwoie; Toć tedy nie dźiw: że tą Sukienką, y Swiętym páſem opáſány ieſtem, bo tym ſpoſobem wolny pás ſpodźiewam ſię otrzy-

máć do Niebá. *poty iest List pomienionego wzwyż Kardynała:*

Pobudká

Nátych, ktorzy ten Stan przyimuia.

WIelce to rzecz ieſt potrzebná zbáwieniu
Stáć ſię z Chryſtuſem, u świátá wzgárdzeniu.
Zániecháć pompy, ſtrzeć ſię prożney chwáły,
Y złożyć z ſercá, ánimuſz zuchwáły.
Strzeć ſię roskoſzy, porzućic ſwobody,
A ſtáć ſię pewnym, od BOGA nádgrody,
Y ſpołeczności z Swiętemi: Co ſnádnie,
Byleśmy chćieli, káżdemu przypádnie
Sczerze chowáiąc, co obiecuiemy,
Lub ſię pod grzechem, nie obliguiemy.
Urodá ſpełźnie, miłość świátá minie,
Roskoſz, ućiechá, z krotką sławą zginie.
Fortuna zniknie, ſpáſuią honory,
Zgásną Tytuły, y wſzelkie ſplendory,

A zácho-

A záchowánie ſtánow náſzych wierne,
Spráwią nam Imię w Niebie niepomierne.
Y ſąm świát muśi przyznáć kiedykolwiek,
Ze ieſt wzgárdzony, nayſzczęśliwy człowiek.
Więc, gdy ten ſtan ieſt, ná to ſtánowiony,
Zyi wnim iák piſze á będżieſz zbáwiony.

Odpuſty.

Temu ſtánowi nádáne od ſtolice Apoſtolskiey.

1.

DOſtępuią Bráćia, y Sioſtry tego Zakonu, zupełnego odpuſtu, gdy biorą Zakonną Sukienkę, czyniąc generalną ſpowiedź, y kommunikuiąc.

2. Tákże doſtepuią zupełnego Odpuſtu, gdy czynią Profeſſyą, ſpowiádáiąć ſię, y kommunikuiąc.

3. Mowiąc ná kázdy dżien ſześć paćierzy, ſześć zdrowáś MARYA, y ſześć rázy chwáłá Oycu &c. z rośćiągnionymi rękámi, mowiąc, y ofiaruiąc

ſzo-

ſzoſty paćierz y wierzę BOGA zá Oyca Swiętego Papieżá, doſtępuią zupełnego Odpuſtu.

4. Wgodźinę śmierći, Bráćia y Sioſtry tego Zakonu, ſpowiádáiąć ſię z skruchą ſerdeczną, y kommunikuiąc nábożnie, doſtępuią zupełnego odpuſtu. A ieżeliby kápłáná mieć nie mogli żeby przynamniey, przy żalu ſerdecznym uſty, álbo ſercem, wſpomnieli Imię JEZUS.

5. Kto z Bráći, y Sioſtr náwiedźi Kośćioł Bráći mnieyſzych Fránciſzká Swiętego, y modlić ſię w nim będźie zá wykorzenienie odſzczepieńſtwá, zá pomnożenie Wiáry S. Kátolickiey Rzymskiey, zá zgodę, y pokoy między Pánámi Chrześćiáńskiemi, doſtąpi tych odpuſtow, ktorych doſtepuią inni práwowierni, náwiedzáiąc Kośćioły Rzymskie, iákoby ie ſámi obecnie w Rzymie náwiedźili.

6. Mowiąc przed wielkim Ołtarzem w ktorymkolwiek Kośćiele, gdźie ieſt Przenayświętſzy SAKRAMENT, pięć paćierzy, y tyleż pozdrowie-

nia

nia Nayświętſzey Pánny MARY-
EY, doſtąpi odpuſtu lat pięć y tyleż
Kwádrágen, to ieſt dni dwieśćie, bo
jedná Kwádrágená, czyni dni czter-
dźieśći.

7. Gdy Kapłan tego Zakonu ma Prymicye, wſzyſcy Bráćia y Sioſtry, ktorzy ná tych Prymicyách będą, y Spowiedź uczyniwſzy będą kommuniko wáli, odpuſtu zupełnego doſtąpią.

8. Rozmysláiąc mękę Pańską przez kwádrans godźiny, ſto dni odpuſtu doſtąpią.

9. Mowiąc Koronkę Nayświętſzey Pánny z śiedmiu dźieśiątkow złożoną, zupełnego odpuſtu doſtąpią.

10. Odpráwuiąc Rekollekcyą przez oſm dni przynamniey w Rok, tákże zupełnego doſtąpią odpuſtu.

11. Spowiádáiąc ſię, y kommunikuiąc ná uroczyſtośći S. Fráncìſzká, S. Antoniego, S. Piotrá z Alkántáry, y w dźien Porcyunkuli, doſtępuią zupełnego odpuſtu.

12. Innych wſzyſtkich odpuſtow, ktore ma pozwolone ſobie cały Zakon

Frán-

Fráńcifzká S. Bráćia y Siostry Trz-
ćiego Zakonu ſą uczestnikámi, kto-
ſię tu dla krotkośći nie kłádą.

Nápomnienie Páwła S. Dokto-
rá národow *ad Cor. 2. c. 6.*

*Bráćia, nápominam was: żebyśćie ná-
dáremnie łáſki Boſkiey nie brali.
Mowi álbowiem; czáſu ſpoſobne-
go wyſłuchałem ćię, y w dźień zbá-
wienny wſpomogłem ćię, oto teraz
czas ſpoſobny, oto teraz dźień zbá-
wienia.*

Modus Vestiendi Tertiarios S. P. FRANCISCI.

Hymnus.

Veni Creator Spiritus &c.

℣. *Emitte Spiritum tuum & creabun-
tur,*

℟. *Et renovabis faciem terræ.*

℣. *In*

℣. *In Conceptione tuâ Virgo Immaculata fuiſti,*
℟. *Ora pro nobis Patrem, cujus Filium peperiſti.*
℣. *Signaſti Domine Servum tuum FRANCISCUM,*
℟. *Signis Redemptionis noſtræ.*
℣. *Domine exaudi orationem meam,*
℟. *Et clamor meus ad te veniat.*
℣. *Dominus vobiſcum*
℟. *Et cum Spiritu tuo.*

Oremus.

DEUS qui corda fidelium S. Spiritûs illuſtratione docuiſti, da nobis in eodem Spiritu recta ſapere, & de ejus ſemper conſolatione gaudere.

DEUS qui per Immaculatam Virginis Conceptionem dignum Filio tuo habitaculum præparaſti; quæſumus, ut qui

ex morte ejusdem Filij prævisa, eam ab omni labe præservasti, nos quoque mundos ejus intercessione ad te pervenire concedas.

DEUS qui Ecclesiam tuam Beati FRANCISCI meritis fætu novæ prolis amplificas, tribue nobis ex ejus imitatione, terrena despicere, & cælestium donorum semper participatione gaudere. Per Christum Dominum Nostrum.

Benedictio habitûs,

℣. Adjutorium nostrum in Nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

℣. Sit Nomen Domini Benedictum,

℟. Ex

℟. *Ex hoc nunc & usque in sæculum.*
℣. *Domine exaudi orationem meam,*
℟. *Et clamor meus ad te veniat.*
℣. *Dominus vobiscum,*
℟. *Et cum Spiritu tuo.*

Oremus.

DOmine DEVS Christe, Seminator & inspirator Religiosi propositi, quique indumentum nostræ carnis pro salute generis humani misericorditer suscipere voluisti, & in præsepio vilibus pannis involvi non horruisti, respice propitius ad preces humilitatis nostræ, ut has Religiosas vestes, quas hic (vel hæc) famulus N. (vel famula) N. propter amorem tuum abjecto habitu sæculari, induere propo-

nit; benedicere ✠ tua piet
te digneris. Et concede prop
tius; ut ſicut exteriùs his R
ligioſis induitur veſtimenti
intùs renovetur affectibus,
per interceſsionem Beati Patr
Noſtri FRANCISCI virtute
alto, induere eum, (vel eam
digneris. Qui vivis & regna
cum DEO Patre, in unita
Spiritus S. per omnia ſæcu
ſæculorum Amen.

Oremus.

DEVS, ut qui ſervum red
meres, Filium tuum pe
manus impiorum ligari volu
ſti, benedic ✠ quæſumus
cingulum iſtum, & præſta u
famulus (vel famula) qui ve

quæ,

quæ, eò velut ligamine pænitentiali ſui corporis cingetur: Vinculorum ejuſdem Domini noſtri IESV Chriſti perpetuò memor exiſtat; & in ordine, quem aſſumit, perenniter perſeveret; tuiſquè cum effectu ſemper obſequijs ſe alligatum eſſe cognoſcat. Per eundem Chriſtum Dominum Noſtrum, Amen.

Hîc induitur, dicendo;

Induat te Dominus novum hominem, qui ſecundùm DEVM creatus eſt, in juſtitia & Sanctitate veritatis, Amen.

℣. *Dominus vobiscum*

℟. *Et cum Spiritu tuo.*

Oremus.

MAjeſtatem tuam Dom
ſuppliciter exoramus,
famulum tuum (vel famul
tuam) cui de tua gratia pr
ſumentes, Noſtræ Religio
habitum imponimus, digne
inter diſcipulos tuos virtute
Alto induere, juſtitiæ loricâ m
nire, & ſalutis protegere v
ſtimentô, ut intercedente B
atiſsimo Patre Noſtro FRA
CISCO Seraphico, Confeſſ
re tuo, ſub humilitatis ve
perſeveranter deſerviens,
ſtolam immortalitatis, & gl
riæ mereatur pervenire. Q
vivis & regnas in ſæcula ſ
culorum Amen.

Hic

Hîc cingitur à Prælato cingulô, dicendo. Præcingat te Dominus vinculô pænitentiæ, & tribuat tibi alligaturam salutis.

Oremus.

DOmine IESV Christe, qui Beato Petro Apostolo tuo significans, qua morte clarificaturus esset DEVM, prædixisti per alium in senectute ipsumfore cingendum, famulũ tuum, (vel famulam) fratrem nostrum (quem vel quam) cingulo nostræ fraternitatis præcinximus; tua quæsumus charitate præcinge, tui Nominis metu salutari constringe, & chorda cor ejus, regulari al-

liga diſciplina, ut tua ei o
tulante gratia, ſolutus & lib
ratus à mundo, tuoque vinc
ſervitio; in ordinis, quem
ſumit obſervantia, usque
finem jugiter perſeveret. Q
vivis & regnas in ſæcula ſ
culorum, Amen.

Oremus.

DEUS qui mira crucis myſt
ria in Beato FRANCISC
Confeſsore tuo, multiformite
demonſtraſti, da huic famul
tuo (vel famulæ) ejus piæ de
votionis ſemper exempla ſe
ctari; & aſsidua ejusdem cru
cis meditatione muniri. Pe
Chriſtum Dominum Noſtrum
&c, Amen.

Quo induto, porrigat ipſi candel. accenſam, dicens

Accipe Frater Chariſsime, (vel Soror) lumen Chriſti, in ſignum immortalitatis tuæ: ut mortuus mundo, DEO vivas. Exurge à mortuis & illuminabit te Chriſtus, ℟. Amen.

Forma Profeſſionis Tertiariorum.

EGo Fr. (vel ſoror) voveo, & promitto DEO omnipotenti, & Beatæ Virgini MARIÆ, ac Beato FRANCISCO, ab hoc tempore, cum majori diligentia & conatu Mandata DEI, toto vitæ meæ tempore ſervare, ſecundùm modum, à S. Patre FRAN-

CISCO traditum, & per Papam Nicolaum IV. confirmatum. Sic me DEVS adjuvet. Amen.

Eadem Professio Polonico Idiomate.

JA Brat (álbo Siostra) ślubuię y obiecuię BOGU wszechmogącemu, Błogosławioney Pánnie MARYEY, tákże Błogosławionemu FRANCISZKOWI, záchowáć od tego czásu, przez niey z większym uśiłowániem, y stáraniem Przykazánia Boże przez cáłe życie moie według sposobu żyćia, od Swietego Oycá FRANCISZKA podánego, á przez Papieżá Mikołáia IV. potwierdzonego, Ták mi Pánie Boże dopomoż Amen.

Prælatus dicat:

Et ego ex parte DEI, si hæc observaveris, promitto tibi vitam æternam, Amen.

Idem

Iá też Imieniem Páná BOGA, ieżeli to záchoważ, obiecuięć żywot wieczny. Amen.

Oremus.

ADſit nobis quæſumus Domine Virtus Spiritûs S. quæ & corda noſtra clementer expurget, & ab omnibus tueatur adverſis.

Concede nos famulos tuos quæſumus Domine DEVS, perpetua mentis, & corporis ſanitate gaudere, & glorioſa Beatæ MARIÆ ſemper Virginis intercesſione, à præſenti liberari triſtitia, & æterna perfrui lætitia.

Domine IESV Chriſte, qui frigeſcente mundo, ad inflam-

mandum corda noſtra tui am
ris igne in carne Beatiſsimi P
tris Noſtri FRANCISCI, pa
ſionis tuæ ſacra ſtigmata r
novaſti. Concede propitius, u
ejus meritis & precibus, cru
cem iugiter feramus, & digno
pænitentiæ fructus faciamus
qui vivis & regnas, cum DEO
Patre, in unitate Spiritus San
cti DEVS per omnia ſæcula
ſæculorum, Amen.

℣. Dominus vobiscum,

℟. Et cum Spiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino,

℟. DEO gratias.

Denique aſpergendo indutum, dicat

Benedictio DEI Patris ✠ &
Filij ✠ & Spiritus Sancti ✠
deſcendat ſuper vos, & mane
at vobiſcum Amen, Te De-

Te Deum Laudamus &c.

LITANIA

O Swiętych Zakonu Oyca FRANCISZKA S.

KYrye eleyſon Chryſte eleyſon. Kyrye eleyſon.
Chryſte usłyſz nas, Chryſte wysłuchay nas.
Oycze z Niebá Boże, zmiłuy ſię nad námi.
Synu Odkupićielu świátá Boże, Zmiłuy ſię nad námi.
Duchu Swięty Boże, Zmiłuy ſię nád námi.
S. Troyco iedyny Boże, Zmiłuy ſię nad námi.
S. MARYA. Modl ſię zá námi.
S. Boża Rodźićielko. Modl ſię zá.
S. Pánno nád Pánnámi, Modl ſię.
S. Michale. Modl ſię zá námi.
S. Gábryelu. Modl ſię zá námi.
S. Rapháelu. Modl ſię zá námi.

S. Ber-

S. Bernárdźie,
S. Pietrze.
S. Akurſy.
S. Adjucie.
S. Ottho.
S. Anjele.
S. Samuelu.
S. Donule.
S. Leonie.
S. Hugulinie.
S. Mikołáju.
S. Bonáwenturá.
S. Márćinie.
S. Ludwiku.
S. Benwenućie.
S Náſz Oycże FRANCISZKU.
S. Antoni Pádewski,
S. Bernárdynie.
S. Piotrze z Alkántary.
S, Janie Cápiſtranie,
S. Dydaku.
S. Páſcháliśie.
S. Ludwiku.
S. Iwonie.
S. Elzeary.
S. Rochu,

S. Kon-

Konrádźie. Modl śię zá námi.
S. Pustelnicy. Modlćie śię zá námi.
S. Męczennicy Modlćie śię zá námi.
S. Klaro. Modl śię zá námi.
S. Rożo. Modl śię zá námi.
S. Elżbieto Krolowa Węgierska. Modl śię zá námi.
S. Elzbieto Krolowa Portugálska, Modl śię zá námi.
Wszystkie Swięte Pánny y wdowy Modlćie śię zá námi.
Wszyscy Swięći, y Swięte Boże Przyczynćie śię zá námi.
Báránku Boży, ktory głádźisz grzechy świátá, przepuść nam Pánie.
Báránku Boży, ktory głádźisz grzechy świátá, wysłuchay nas Pánie.
Báránku Boży, ktory głádźisz grzechy świátá, Zmiłuy śię nád námi.
Kyrye eleyson Chryste eleyson Kyrye eleyson.

Modlmy śię.

BOże, ktoryś Swięty Zakon, Seráfickiego FRANCISZKA przyozdo-

bić

bić ráczyłeś tryumfem wielu Męczennikow dla Chrystusa zábitych, y nayczystszemi Biskupami, Bonáwenturą y Ludwikiem, y naygorętszymi JEZVSA Kaznodźieiámi, Antonim, Bernárdynem, Piotrem, Jánem Dydakiem, y Páschálisem z Klárą Swiętą Pánną, day prośiemy ćie za ich przyczynámi teráznieyszych uchronić się niebespieczeństw, y wesela dostąpić wiecznego, Amen.

LITANIA

O Swiętym Oycu

FRANCISZKU

KYrye eleyson Chryste eleyson. Kyrye eleyson.

Chryste usłysz nas, Chryste wysłuchay nas.

Oycze z Niebá Boże, zmiłuy się nád námi.

Synu Odkupićielu świátá Boże, Zmiłuy się nád námi,

Duchu

Duchu Swięty Boże, Zmiłuy ſię nád námi.
Swięta Troyco Jedyny Boże, Zmiłuy ſię nád námi.
S. FRANCISZKU Oycze miłośćiwy, Modl ſię zá námi.

S. FRANCISZKU — Modl ſię zá námi.

Oycze przedźiwny.
Oycze łáskáwy.
Oycze wielebny.
Chorąży Páná Chryſtuſow.
Rothmiſtrzu ukrzyżowánego Zbáwićielá.
Náśládowco Syná Bożego.
Seráphinie goráiący.
Ogniu pałáiący miłośćią Boską.
Skrzynio Swiątobliwośći.

S. FRANCISZKU — Modl ſię zá námi.

Skutku czyſtośći.
Kſztałćie doskonáłośći.
Wizerunku ſpráwiedliwośći.
Spoſobie pokuty.
W cudách przedźiwny.
Miſtrzu Posłuſzeńſtwá.
Przykłádźie cnot Swiętych.
Pátryárcho ubogich.
Strożu pokoiu.

Zwy-

Zwyćiężco grzechow.
Swiátłośći Oyczyzny.
Obyczáiow ozdobo.

S. FRANCISZKU

Gromie szátánow.
Ożywićielu umárłych.
Kármićielu głodnych.
Posługo trędowátych.
Márszáłku Krolá wielkiego,
Obráżie pokory.
Uczestniku w żyćiu ieszcze ná ziemi zostáiący, gornych roskoszy.
Tryumfátorze z wszelkich złośći.
Fundátorze trzech SS. Zakonow.
Nośićielu dárow chwáły Bożey.

S. FRANCISZKU

Wodzu Zołnierstwá nászego.
Nowych cudow używáiący,
Niebo ślepym otwieráiący.
Wdzięczną posługę w wszelkich sprawách BOGU czyniący.
Kośćioł Chrystusow oświecaiący.
Trzymáiący zakład żywotá.
Nieprzyiaćiele Boskie śćieráiący.
Rozśiewáiący dáry cnot Swiętych.
Rosprzestrzeniáiący drogi do żywota

Wyrá.

Wyráženie ukrzyżowánego Zbáwićielá świátá

Báránku Boży, ktory głádźiſz grzechy świátá, Przepuść nam Pánie

Báránku Boży, ktory głádźiſz grzechy świátá, wysłuchay nas Pánie

Báránku Boży, ktory głádźiſz grzechy świátá, Zmiłuy ſię nád námi

Chryſte usłyſz nas, Chryſte wysłuchay nas

Kyrye eleyſon. Chryſte eleyſon. Kyrye eleyſon.

Oycze náſz &c.

℣. *Modl ſię zá námi Błogosłáwiony Oycze FRANCISZKU,*

℟. *Abyśmy ſię ſtáli godnemi obietnic Páná Chryſtuſowych. Amen.*

Modlmy ſię.

PAnie JEZU Odkupićielu náſz, ktoryś cudowne táiemnice Krzyżá Swiętego w FRANCISZKU, słudze Twoim wyráźił: day nam prośimy

ćię

ćię pokornie: ábyśmy przy záſmák-
wániu, y przy rozmyslániu męki Two-
iey, zá przyczyną iego, Wyráženi
miłośći twoiey, ná ſercách náſzych
otrzymáć mogli, ktoreby nas, Tobie
ſię podobáć, y Tobie wſzędźie służyć
náuczyło; ktory żyieſz y krolu-
ieſz z BOGIEM Oycem
w iednośći Duchá Swiętego
ná wieki wiekow,
Amen.

Antyphony o Swiętym *FRANCISZKV.*

O Pátryárcho ubogich FRANCI-
SZKU, twoią przyczyną rozmna-
żay trzodkę twoię w miłośći Chryſtuſo-
wey, ktoreyś zránionymi rękámi, iáko
Jakob umieráiącyb łogosłáwił! O Patry-
árcho ubogich, nas rácz uczynić ubogi-
mi w duchu, y uczeſtnikámi wieczney
chwały, wyrwawſzy nas z mocy ſzá-
tanskiey.

Swięty FRANCISZKU pośpie-
ſzay, przybądź co prędzey Oycze, ná
rátowánie ludu, ktory ieſt śćiſniony,
y ućię-

y uciemieżony pod wielą ciężárami; y wybaw nas z niewoli Ægyptu świátá tego, ćiáłá, y czártá, zwyćiężywszy moc y zdrády iego.

℣. *Náznaczyłeś Pánie sługę twego FRANCISZKA,*

℟. *Znákámi zbáwienia náßego.*

Pánie JEZU Chryste, ktoryś widząc oźiębły świát, ná zápálenie serc nászych, twoiey miłośći ogniem, w ćiele Błogosłáwionego FRANCISZKA Oycá nászego, męki twoiey znáki y rány odnowił: Day to łáskáwie, ábyśmy zá iego modlitwámi y zasługámi, Krzyż chętnie nośili, y zbáwienne pokuty szczerey pożytki odbieli, ktory żyiesz y kroluiesz ná wieki wiekow, Amen.

SVM.

SUMMARYUSZ NAUKI CHRZESCIANSKIEY.

Ktorą káżdy wierny, rozum máiący wiedźieć powinien.

PYtánie: *Co człowiek rozum máiacy powinien wiedźieć?*

Odpowiedz: Przykazánie Boſkie, y inne nauki Chrześćiánſkie.

2. Pyt. *Nauki Chrześćiánſkiey zkąd ſię uczemy.*

Odpo. Od Kośćiołá Kátholickiego.

3. P. *Coſz to ieſt Kośćioł Kátholicki?*

Odpo. Ieſt zgromadzenie wiernych wiárę, y naukę Chryſtuſową wyznáwáiących, ktore pod iedną głową naywyżſzą y Páſterzem bywa ſpráwowáne

4. P.

4. P. *Kto się ma nazywáć Chrześćiáninem y Kátholikiem?*

O. Ten ktory Chrztu Sákrámentem poświęcony, JEZUSA Chrystusá prawdźiwego BOGA y Człowieká zbáwienną náukę w iego Kośćiele wyznawa; áni do żadney Sekty, ábo rozumienia iákiego, od Kośćiołá Kátholickiego oddálonego przystawa

5. P. *Ktorzy są oddaleni od Kośćiołá Kátholickiego?*

O. Wszyscy niewierni, iako Zydzi, Turcy, Sáráceni &c. wszyscy odszczepiency, iáko Schismáticy, Heretycy &c. upornie błędu swego broniący.

6. P. *Ktorych się rzeczy náprzod máią uczyć Chrześćiánie?*

O. Wiáry, Nádźiei, Miłośći, Sákramentow, y Powinnośći Chrześćiánskich.

7. P. *Coż iest Wiárá.*

O. Jest dar Boży y świátło, ktorym obiáśniony człowiek przy Chrzćie, mocno zezwala ná wszytkie rzeczy, ktore

ktore BOG obiáwił, y nam prz Kośćioł do wierzenia podał; bądź one rzeczy ſą nápiſane, bądź nie n piſáne.

8. P. *Ktore ieſt zebránie wiár*

O. Ieſt ſkład Apoſtolſki ná dwanaść członkow rozdźielony, *to ieſt* Wierz w BOGA Oyca wſzechmogącego. &

9. P. *Co powinien wyráźnie wi rzyć káżdy Kátholik?*

Odpow Te cztery rzeczy.

1. Ze BOG ieſt Stworzyćiel Nieb y źiemie, y wſzytkich inſzych rzeczy

2 Ze ieſt oddáwcá ſpráwiedliwy, do brym wiecznego błogosłáwienſtwá złym wiecznego karánia.

3. Powinien wierzyć, iż ieſt BOG ieden w Iſtnośći, troiáki w Oſobách Oćiec, Syn, y Duch Swięty, táki, że ći trzey iedno ſą; y ieden prawdźiwy BOG.

Oćiec ieſt Stworcą, Syn Odkupićielem ludzkim.

Duch S. Poświęćićielem wſzytkich wiernych.

4. Po-

4 Powinien wierzyć táiemnice Wćie-
enia Syná Bożego, ktory zá spráwą
Duchá Swiętego, náturę ludzką przy-
ąwszy, z Pánny MARYEY urodził
e; á ten iest Chrystus, BOG y
Człowiek.

10. P. *Czemu się Chrystus stał złowiekiem?*

O. Aby nas wybáwił od piekłá, y
asłużył nam ná Niebo śmierćią swoią.

11. P. *Coż iest Nádźieiá.*

O. Jest cnotá od BOGA w nas wlą-
a, przez ktorą z ufnośćią dobr zbá-
ienia nászego y wiecznego żywotá
zekiwámy.

12. P. *Ktore to są dobra zbáwien?*

O. Odpuszczenie grzechow, łáská Bo-
a, y Chwáła Niebieska.

13. P. *Skąd się uczemy Nádźieie y ośby?*

O. Z Modlitwy, ktorey nas Chrystus
an y Mistrz náuczył, á ten iest Pa-
erz, *to iest* Oycze nász &c.

14. P. *Coż ieſt Miłość*

O. Jeſt cnotá od BOGA w nas wl
na, przez ktorą Páná BOGA, dla ni
go ſámego, á bliźniego dla Páná B
GA, miłuiemy.

15. P. *Wiele ieſt Przykazan*
miłośći.

O. Przednich dwoie, *Pierwſze:* Mił
wáć Páná BOGA ze wſzytkiego ſerc
ze wſzytkiey duſze, ze wſzytkich ś
Drugie: Miłowáć bliźniego dla Pá
BOGA, iáko śiebie ſámego. *Ná ty*
dwoch Przykazaniách wſzytek Zakon z
wiſi y Prorocy.

16. P. *Jákim ſpoſobem wydáie*
miłość przećiw BOGV?

O. Ieżeli iego záchowuiemy Prz
kazánia.

17. P. *Ktore, y wiele ieſt Przyk*
zań Boſkich?

Odp. Dźieśięćioro. 1. Iam ieſt P
BOG twoy, nie będźieſz miał Bog
cudzych przedemną. 2 Nie będźie
brał Imienia Páná BOGA twego n
dáremno 3. Pámiętáy abyś dźien Ni

dźielny,

dźielny święćił. 4. Czciy Oyca, y Mátkę twoię. 5. Nie będźiesz cudzołożył. 7. Nie będźiesz kradł. 8. Nie będźiesz mowił przećiw bliźniemu fałszywego świádectwá, 9. Nie będźiesz pożądáł żony bliźniego twego. 10. Ani domu, áni roli, áni osłá, áni żadney rzeczy ktore iego są.

18. P. *Wiele iest Przykazan Kościelnych?* &c.

Odp. Pięć osobliwych.

1. Swiętá od Kośćiołá Swiętego postánowione, święćić.

2. Mszy S. w Swiętá z nabożeństwem słucháć.

3. Nákazane posty pośćić, y od zakázanych pokármow wstrzymáć się.

4. Grzechow swoich włásnemu Kápłánowi, ábo inszemu z iego pozwoleniem ná káżdy rok spowiádáć się.

5. Przenayświętszy SAKRAMENT, przynamniey raz w rok, y to około Swiętá Wielkonocnego, przyimowáć.

19. P. *Coż iest SAKRAMENT?*

Odp. Iest niewidomey łáski, znak

widomy, ku poświęceniu náſzemu od BOGA poſtánowiony. Inſza bowiem ieſt rzecz ktorą w SAKRAMENCIE widźiemy, á inſza ktorą w nim przyimuiemy. Znak widźiemy powierzchowny: potáiemną zás łáſkę duchowną, ktora ſię rzeczą ſámą SAKRAMENTU názywa, przyimuiemy.

20. P. *Wiele ieſt SAKRAMENTOW, y ktore ich ſkutki?*

O. Siedm. 1. *Chrzeſt*, ktory nas czyni Chrześćiány. 2. *Bierzmowánie*, ktore nam dodáie łáſk potrzebnych do doſkonáłośći Chrześćiáńskiey 3. *Ciáło, y Krew Páná náſzego IEZUSA Chryſtuſa* ktore tuczy duſze naſze do żywotá wiecznego. 4. *Pokutá* przez ktorą otrzymuiemy odpuſzczenie grzechow náſzych. 5. *Oſtateczne pomázánie*, ktore nam pomaga do dobrey śmierći, á częſtokroć, y do zdrowia. 6. *Kápłáńſtwo* ktore Kápłánom dáie moc dosyć czynienia urzędowi ſwemu. 7. *Máłżeńſtwo* w ktorym ludźie odbieráią od Páná BOGA łáſki potrzebne, do-

wy-

wychowánia dźiatek, według woli iego?

21. P. *Co przyimuieß, gdy przyſtępuieß do ſtołu Bożego?*

O. Ciáło, Krew, duſzę y Boſtwo Páná nászego JEZUSA Chryſtuſá, pod Oſobą Chlebá.

22. P. *Aczy ieſt tám Chleb?*

O. Nie mász, bo ſię przemienia w Ciáło Chryſtuſowe mocą słow Sákrámentálnych, ktorych Kápłan używa.

23. P. *Aczy zoſtáie tam co chlebowego.*

O. Iſtnośći chlebowey cále tám nie mász, ſáme tylko przymioty zoſtáią, to *ieſt* białość, okrągłość, ſmák &c.

24. P. *Aczy táß to białość, okrągłosć ieſt Chryſtuſem Pánem?*

O. Nie, ále Chryſtus ieſt pod niemi utáiony.

25. P. *Gdy łamie Kápłan Hoſtyą, czy łamie Ciáło Chryſtuſá?*

Odp. Nie łamie, lecz tylko przymioty chlebowe.

26. P. *Kto godnie przyſtępuie do ſtołu Páńſkiego?*

Odp. Ktory żadnego grzechu śmiertelnego ná sumnieniu, ani chęći do niego nie ma.

27. P. *Wieleż ieſt powinnośći Spráwiedliwośći Chrześćiáńſkiey.*

O. *dwie*, 1. Chronić ſię złego, *to ieſt*, grzechu. 2. Czynić dobrze, to ieſt ſpráwiedliwość.

28. P. *Wieloraki ieſt grzech?*

O. Dwoiáki. *Pierworodny*, ktory pochodźi z grzechu Adámowego; á ten z ſobą przynośiemy z żywotá máćierzyńſkiego. *Vczynkowy*, á ten ieſt mowá, uczynek, ábo pożądliwość przećiwko, ábo nád práwo Boskie, ábo nád Kośćielne.

29. P. *Wieloraki ieſt grzech uczynkowy.*

O. Dwoiáki, *Smiertelny*, ktory zabija duſzę, odeymuiąc iey łáskę Boską; ktora ieſt iey żywotem; iáko bowiem ćiáło bez duſze, ták duſzá bez łáski Boskiey żyć nie może. *Powſzechny*, ktory w nas oźiębia miłość Bożą y ſpoſobi do grzechu śmiertelnego, ták iáko

o chorobá przyſpoſabia nas ná śmierć.

30. P. *Jáko ſię grzeſzy grzechem śmiertelnym?*

O. Czyniąc rzecz iáką znáczną przećiw Przykazániu Bożemu, Kośćielnemu, y ślubom Zakonnym, dobrowolnie, y z wiádomośćią.

31. P. *Powſzechny grzech możeſz potępić*

O. Nie może, bo nie znośi łáski; tylko grzech śmiertelny, kiedy w nim kto umrze.

32. P. *Ktoremi ſtopniámi do grzechu przychodźiemy?*

O. Trzemá. Poduſzczeniem, zákochániem, y zezwoleniem.

33. P. *Wielorakim ſpoſobem możem Páná BOGA obrážić?*

O. Troiákim; Myślą, mową, y uczynkiem.

34. P. *Ktore grzechy nazywáią ſię głowne?*

O. Te, z ktorych iákoby z głow, y źrodeł inne grzechy pochodzą.

35. P. *Wiele ich ieſt.* C 4 Odp.

Odp. Siedm. Pychá, Łákomſtwo Nieczyſtość, Zazdrość, Obżárſtwo Gniew, Leniſtwo ku służbie Bożey.

36. P. *Ktore cnoty ſą tym grzechom przećiwne.*

O. Pokorá, Szczodrobliwość, Czyſtość, Łáskâwość, Mierność, Cierpliwość, Nabożeńſtwo.

37. P. *Wiele ieſt grzechow przećiw Duchowi Swiętemu?*

O. Sześć. 1. Zbytnia ufność w miłośierdźiu Bożym. 2. Roſpacz. 3. Sprzećiwiánie ſię uznáney prawdźie. 4. Zazdroſzczenie bráterskiey miłośći. 5. Zátwárdźiáłość w grzechu. 6. Niepokutowánie.

38. P. *Wiele ieſt grzechow do BOGA o pomſtę wołáiących?*

O. Cztery. 1. Zaboyſtwo dobrowolne. 2. Grzech Sodomski. 3. Ućiśnienie ubogich wdow, y śierot. 4. Zapłatá robotnikom zátrzymána, álbo nie według umowy dána.

39. P. *Ktore ſię grzechy zowią cudze?*

Odp. Dźiewięć, 1. Rádá 2. Roskazanie.

zanie.

zanie. 3. Zezwolenie. 4. Dopuſzczenie 5. Pochwalenie, ábo pochlebiánie. 6. Zámilczenie cudzego grzechu. 7. Przebaczenie, ábo Pobłáżánie. 8. Cudzey rzeczy uczęſtnictwo. 9. Obroná we złym drugiego.

40. P. *Wielorakie ſą dobre uczynki?*

O. Troiákie, Poſt, Iałmużná, ábo Miłośierdźie, y Modlitwá.

41. P. *Coż ieſt Poſt?*

O. Ieſt pewnych dni wedle opiſánia Kośćielnego ſtrzymáć ſię od pokármu zákazánego; raz ná dźien iedząc pewney godźiny.

42. P. *Coż ieſt Modlitwá?*

O. Ieſt myśli do Páná BOGA podnieśienie, proſząc ábo o odwrocenie złego, ábo o nábyćie dobrego.

43. P. *Coż ieſt Iałmużná?*

O. Ieſt dobroczynność przez ktorą nędzę bliźniego z miłośći y politowánia rátuiemy; zowią ſię uczynki miłośierne.

44. P. *Wielorákie ſą uczynki miłośierne?*

O. Dwoiákie: *Cielesne* Ciáło. *Duchowne* Duſze w potrzebách rátuiące.

45. P. *Wiele ieſt uczynkow miłośiernych ćielesnych?*

O. Siedm. 1. Łáknącego nakarmić, 2. Prágnącego nápoić. 3. Nágiego przyodźiać. 4. Więźniá wykupić. 5. Chorego náwiedźić. 6. Pielgrzymuiącego przyiąc. 7. Vmárłego pogrześć.

45. P. *Wiele ieſt uczynkow miłośiernych duchownych?*

O. Siedm. 1. Grzeſzącego nápomnieć. 2. Nieumieiętnego náuczyć. 3. Wątpiącemu porádźić. 4. Zá bliżnego BOGA prośić 5. Smutnego poćieſzyć. 6. Krzywdę skromnie znieść. 7. Winę przepuśćić.

47. P. *Ktore ſą cnoty gruntowne, ná ktorych ſię inne funduią?*

Odp. Te cztery Sprawiedliwość, Wſtrzemięźliwość, Męſtwo y Roſtropność.

48. P. *Wiele ieſt dárow Duchá S.*

O. Siedm, Mądrość, Wyrozumienie,

nie, Rádá, Męstwo, Vmieiętność, Pobożność, y Boiáźn Pánska.

49. P. *Wiele iest Owocow Duchá Swiętego?*

Odp. *Dwánaśćie.* Miłość, Wesele, Pokoy, Cierpliwość, Nieskwápliwość, Dobroć, Łáskáwość, Cichość, Wiárá, Skromność, Wstrzemięźliwość, Czystość.

50. P. *Ktore sa Błogosławieństwá Ewángeliey Swiętey?*

Odp. Ośm. 1. Błogosławieni ubodzy w Duchu; bo ich iest Krolestwo Niebieskie 2. Błogosławieni ćiszy; bo oni odźiedźiczą źiemię. 3. Błogosławieni ktorzy płáczą; bo będą poćieszeni, 4. Błogosławieni miłośierni; bo oni miłośierdźia dostąpią. 5. Błogosławieni prágnący, y łáknący spráwiedliwośći; bo będą násyceni. 6. Błogosławieni czystego sercá; bo oni BOGA oglądaczą 7. Błogosławieni pokoy czyniący; bo będą názwáni Synámi Boskiemi 8. Błogosławieni ktorzy

ćier-

ćierpią prześládowánie dla ſpráwiedliwośći ; bo ich ieſt Kroleſtwo Niebieskie.

51. P. *Co mamy opłákiwáć?*

Odp. 1. Czás ſtrácony. 2 Zywot niezakonny. 3. Mękę Páńską. 4. Dánie zgorſzenia. 5. Złego ſię dopuſzczenie, dobrego opuſzczenie.

52. P. *Wiele ieſt zmyſłow?*

O. Pięć. Widzenie, Słyſzenie Powonienie, Smák, y Dotykánie.

53. P. *Wiele ieſt Rad Ewángeliſkich?*

O. Trzy. Vboſtwo dobrowolne; Czyſtość wieczna, Posłuſzenſtwo zupełne.

54 P. *Wiele ieſt oſtatecznych rzeczy?*

O. Cztery. Smierć, Sąd Boży, Piekło, Chwałá Niebieská.

Imioná tych, ktorzy tego Zakonu trzećiego Pokutuiących FRANCISZKA Swiętego Sukienkę przyięli, y profesſyą uczynili, dawnieyſzymi czáſy: acz ſię dla ſkrocenia, nie wſzyſcy kłádą! bo ich ieſt długi Káthálog, między ktoremi wiele ieſt kánonizowánych y błogoſłáwionych, ták duchownych iáko y świeckich.

Ludwik VIII. Krol Fráncuski.
Jan Krol Armeniey.
Filip III Krol Hiſzpánski.
Henryk Krolewicz Dácyiey.
Elżbietá Krolowa Węgierska.
Elżbietá Krolowa Portugálska
Joánná Krolowa Káſztelu.
Sáncya, Krolowa Sycyliey.
Elżbietá Krolowa Hiſzpánska
Máryá, Filipá IV. Krolowa Sioſtrá rodzona
Blánká, Ludwiká IX. Królá Fráncuskiego Mátká
Kátárzyná Krolowa Boſney.
Agneſzká Królá Czeskiego Córá.

Eleo-

Eleonorá Krolowá Polska.
Gábryel de Trejo S. Pánkrácyuszá Kardynałá.
Antonius Anágnius Alexándrá IV, Papieżá wnuk
Leo Arcybiskup Medyolánski.
Gwálterus, Biskup Trewiru.
Richárdus Biskup Alexándryski.

Imioná tych ktorzy niedawnemi czásy teraznieyszymi Wielkopolskiey OO. Reformátow Prowincyi, tę Sukienkę Swiętego FRANCISZKA przyięli, y Professią uczynili, ták z duchownych, iáko y świeckich.

WIM X. Káwálczewski, Kanonik Kollegiaty Krákow: Wszytkich SS. &c.
WIM. X. Marcin Łázniewski, Archidyakon Łudzki &c.
WIM. X. Máriánus Wołowicz, Kánonik Wilinski.
WIM. X. Suchocki, Archidyákon Smolinski
WIM. X Kraszewski, Kánonik. Gnieznienski &c.

Prze-

Przewielebny I. M. X. Thomasz Prątnicki, Prob Káth. Cheł &c.
WIM. X. Gáwłowicki, Kanonik Płocki &c.
WIM. X. Borysłáwski Archid. Włoc. &c.
WIM. X. Niktárzewski Kánonik Włoc. &c.
WIM. X. Gutteter, Scholástyk Krus. &c.
WIM. X. Kubálewitz Kánonik Collegiaty S. Floryáná &c.
WIM. X Bochenski Kánonik Szemot.
WIM. X. Fákinety, Kánonik Kámien.
IM. X. Márcyan Buialski. Prob. Swiez.
IM. X. Szymon Wnorowski, Pleb. Lom.
IM. X. Stanislaw Nágorski, Pleb. Bad.
IM. X. Jan Ficzner Pleban Goniebicki.
IM. X. Fránćiszek Chrápkiewicz Pleban Chom.
IM. X. Andrzey Redlinski Prob. Łabis.
IM. X. Páweł Jánicki Pleb. Zesn.
IM. X. Andrzey Głuski, Pleb. Polan.
IM. X. Sebástian. NN. Pleb. Ludz.
IM. X. Jan Páwłowski Komen. Raciąż.
IM. X. Sebástyan Dźiełáwski, Pod. Wit.

IM. X.

IM. X. Fran. Adámowski Káth. Zak.
IM. X. Marcin Folczynski, Podk. Kath. W.
IM. X. Jan Ziemkiewicz, w Kát. Włoc. Wik.
IM. X. Łukaſz Tulinski Proku. Koll. Wł.
IM. X. Sebáſtyan Delzczynski Káthe. Wł. Wi.
IM. X. Máćiey Witniecki Kolleg. w Kol. M.
IM. X. Jákub. Strużewski Manſ. Włoc.
IM. X. Andrzey Gryglowicz w Káth. Wło. Prokur.
IM. X. Káźimierz Olſzowski Proboſzcz Kow. &c.
IM. X. Narcys Rothowski Kommen. Borz.
IM. X. Jan Zábłocki Kázno. Kowálski.
IM. P. Woyćiech Piotrowski.
IM. P. Roman Roſtecki.
WIM. Káźimierz Grochowski Czes. Brá.
IM. P. Páulicz Dworzán Xćia. Im. Rádźiw.
IM. P. Jan Jásłowiecki.
Sław. P. Woyciech Goſzko w Białey Sęd.

WIM.

WIM Pánná Czeská Instyg Koro. Cora
IM. Páni Dorothá Lefrán.
IM. Páni Anna Osmolska.
IM. Páni Máryánná Szániáwska z Eufrozyną Corką swoią.
IM. Páni Dorothá Chrząnowska.
IM. Páni Anná Dumánska.
WIM. Páni Agneszká Piotrkowská.
IM. Páni Hálecka.
IM. X. Grzegorz Kizicki.
WIM. P. Alexánder Butler. Star. Drot.
WIM. P. Zygmunt Opácki Czesn Wárs
WIM. P. Jan Zákrzewski, Pod. Brze. Kuiáwski.
WIM. P. Jan. Gniewocz. Podczászy Nurski.
WIM. P. Káżimierz Grochowski. Czesnik Bracłáwski.
IM. Pan Andrzey Rzeczycki.
IM. Pan Alexánder Komeski.
IM. Pan Jan Bárski.
IM. Pan Páweł Solnowski.
IM. P. Káżimierz Rudnicki.
IM. Pan Michał Kosmowski.
IM. Pan Fráncíszek Woyna.
IM. Pan Kráiewski.

IM. Pan

IM. Pan Adam Glinski.
IM. Pan Ludwik Kliczewski.
IM. Pan Woyciech Piotrowski.
WIM. P. Franc. Komeski. Sęd GrodKo.
IM. Pan Woyciech Chlebowski.
Sławetny Pan Gleyczel Prez Ośiec.
Sławetny Pan Jan Turkiewicz.
J. O. Xięzna Lukrecya Kátárzyna z Rádźiwiłow Grudźinska Stárośćina Golu:
J. O. Xiężna z Czártoryiskich Sápiehow, Woiewod. Trocka
IWI. Páni Mágdalená z Leiczynskich Grudźinska Kásztelánowa Gniznie.
IWIM. Páni Márcyánná z Dąmbskich Działynska, Woiewodźina Káliska.
IWIM Páni Joánná Kárecka Kasztelano. Brzez. Lit.
WIM. Páni Konstáncya Butlerowa Stáros. Drohicka.
WIM. Páni Anná z Trzebuchowskich Kośćielska, Pisárzowa Brzeska.
WIM. Páni Anná Zakrzewska Podczá. Brzes. Kui.
WIM. P. Joánná Opácka Cześ Wárszá.
WIM. Páni Petronellá Ostrowska Cześ. Now.

WIM. Pá-

IM. Páni Rempowska Podſt. Br. Lit.
MI. X. Łukaſz Wodecki, Kánonik Inflantski.
M. X. Számowski Pleb. Strzemski.
IM. X. Marcin Germánowicz. Kán. Kám.
IM. X. Chryzoſtom Zákowski Officyał Włocław. Kánon. Krakow. &c.
rzewiel. Im. X. Jan Ewertowski. Dziekan Nowom. &c.
M. Páni Krzyſtyná Zywiecka.
ław. Páni Tereſſá Peplinská.
ław. Pánná Jádwigá Rudnikowná.
M. Pánná Theodorá Serowiecka.
ław. Pánná Anná Ludwich.
M. P. Zofiá Rzeczycka.
M. P. Kátárzyna Vnikowska.
M. P. Fránćiſzka Koſmowska.
M. Páni Anná Bielinska.
M. Páni Tereſsa Liſicka.
M. Páni Práxedá Sczygielská.
M. P. Máryánná Stępowská.
M. Páni Tereſſá Komeska.
M. Páni Konſtáncya Tokárzewska.
M. P. Anna Kretkowska.
M. Páni Anná Koſmowská.

IM. P.

IM. P. Anná Bárská.
IM. P. Mágdálená Grodowská.
IM. P. Konſtáncyá Páprocka.
IM. P. Kátárzyná Zakrzewiczowná.
IM. P. Fráncilzká Bárská.
IM. P. Bárbára Bárcikowná.
IM. P. Elzbietá Dáwidowiczowná.
IM. P. Kátárzyná Czeska.
IM. P. Dorothá Lefrán.
IM. P. Mariánná Łukowska.
IM. P. Zuzánná Pućiátowná.
IM. P. Rozália Málicka.
IM. P. Agnefzká Piorkowska.
IM. P. Máryánná Gołynska.
IM. P. Anná Kowálská.
IM. P. Tereſſá Witkowská.
IM. P. Wiktorya Włoſowiczowná.
IM. P. Anná Domáńska.
IM. P. Jádwigá Chálecká.
IM. P. Kátarzyná Rodowická.
Sław. P. Máryánná Háymowska.
Sław. P. Agnefzká Bársczowná.
IM. P. Anná Wyśiećka.
IM. X. Ján Aláxántowicz Pleb. Brudz.
WIM X. Oſowski Kánonik Lub.
WIM. X. Frán. Germánowicz: Kán. K.

IM Pánná

M. Pánná Anná Fáleská.
M Páni Anná Węgierska.
M X. Jákub Struzewski, Mans. Cáth, Wło:
M X. Andrzey Gryglewicz: Psal. Kath. Wło
M. X F. Adámowski, Zak Káth Wło.
M. X. Andrzey Głuski, Pleb Polá.
WI. P. Máryánná Mágnuská Sed. Gąm.
Sław. P. Jozef Woynárowski Miesżcz: Ośiec.
M. X. Sáliski Proboscz Bolesławski.
M. PániMáryanná Czerminská.
M. Pánná Máryánná Burzynska.
WIM X Jan Wiesczycki Kán. Włocł.
WIM X Wálerian Suchorski K. Wło.
WIM X Szymon Számowski K. Włoc.
IM X Marćin Hánkiewicz Pleb. Rád.
IM X. Woyciech Strykowski: Pl. Szw.
IM. X. Adam Dreszler. Pleb. Tylicki.
IM. X. Jozef Románowicz Kom. Oles.
IM. X Maćiey Dąmbrowicz Pl. Ostro.
IM. X. Thomász Mizgálski Pl. Pacinski.
IM P. Piotr Wyszynski, Pis. Cel. Skárbowych z Im. Máłżonką swoią Rozália Wástonowną.

Od Roku

Od Roku Páńſkiego 1718. *náſtępuia.*

IWIM. Páni Tereſſá z Bielinskich Dźiáłynska, Woiewodźina Chełminsk &c. dn. 6. Jan.

IM. P. Antoni Piwnicki z IMc. Páni Máłżonką ſwoią pierwſzego Małżenſtwá Trebnicową 14. Jun.

IM. P. Máryánná z Piwnickich Zembrzuska

IM. Pánná Alexándrá Wáwrowska.

IM. X. Igná: Modrzeiewski: Prob. Kurz

IM. P: Káźimierz Murzynowski, z IM. Pánią Máłżonką ſwoią Bárbárą

IM Páni Szennikowa Dźierżáwczyna Brátyan.

IM Páni Ornowa dniá 22 Junij.

w Roku 1719.

I. P. J. Mniewski z Im. Małżonką ſwoią Máryánną z Domu Wolską dn. 24. Jan.

w Roku 1720.

WIM. P Antoni Zákrzewski Chorąży Brzeski Kuiáwski, z WIM. Pánią z Głębockich Małżonką ſwoią, 25. Feb.

IM.

IM. P. Antoni Komorowski tegoż dn.
IM. P. Woyciech Sádowski tegoſż dn.
WIM. P. PáwełWolski Chorą. Brzes. Kuiá. z IM: Pánią Máłżonką ſwoią dniá 19. Márcá.
IM. P. Jákub Niewieſcinski z IM. Pánią Małżonką ſwoią tegoż dniá.
IM. P. Sámuel Pokrzywnicki z IM. P. Máłżonką Zofią tegoż dniá.
IM. P. Jozef Trzebuchowski, tegoż d.
IM. Páni KáthárzynáSułkowska teg d.
IM. P. Andrzey Bogucki tegoż dniá.

Słowá Chryſtuſá Páná u Lukáſʒá S. w Rozd: 10.

Weſelćie ſię, że Imioná wáſze nápiſáne ſą w Niebieśiech.
Podźćie Błogosłáwieni Oycá mego, otrzymáyćie Kroleſtwo wam zgotowáne od záłożenia świátá. *u Matheuſʒá w Rozdźiale* 25. *w.* 34.

Reimprimatur.

M. MARTINVS WALESZYNSKI, S. Th: Doctor, & Professor, Collega Major, S. FLORIANI Canonicus, Scarbimiriensis & S. MICHAELIS in Arce Cracoviensi Custos, Montis Sancti GEORGII in Scepusio Præpositus, Librorum per Diæcesim Cracovień. Ordinarius Censor, protunc Studij Vniversitatis Crac: Generalis RECTOR. Anno Domini 1723. die 8. Jan.